

Секція Право	
УДК 340.12:340.1	
Дата першого надходження статті до видання	2026-04-15
Дата прийняття статті до друку після рецензування	2026-05-15
Дата публікації/оприлюднення	2026-05-15

Грунь Олександр В'ячеславович

аспірант кафедри загальної теорії права та держави
Національного університету «Одеська юридична академія»
місто Одеса, Україна

<https://orcid.org/0009-0006-0376-9271>

СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО РОЗУМІННЯ ЮРИДИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Анотація. У статті досліджуються сучасні підходи до розуміння юридичної діяльності як самостійного елемента правової системи та одного з різновидів соціальної діяльності. Обґрунтовано, що юридична діяльність характеризується, насамперед, здатністю досягати юридично значущих результатів, впливати на механізм правового регулювання та дію права.

Особливу увагу приділено проблемі розмежування категорій «правова діяльність» і «юридична діяльність», де правова діяльність розглядається як ширша загальнотеоретична категорія, що охоплює всі правомірні та соціально значущі форми діяльності у правовій сфері, тоді як юридична діяльність визначається як більш вузька, професійно організована активність.

Проаналізовано доктринальні підходи вітчизняних науковців щодо сутності, ознак, суб'єктного складу та функціонального призначення юридичної діяльності. Виокремлено її загальні та спеціальні ознаки, визначено місце у структурі правової системи та механізмі правового регулювання.

Окрему увагу приділено впливу цифрової трансформації на сучасну юридичну діяльність. Встановлено, що впровадження інформаційно-комунікаційних технологій, електронного судочинства, цифрових реєстрів та елементів штучного інтелекту зумовлює появу нових юридичних технологій, алгоритмізацію правозастосування та зміну традиційних форм правової комунікації.

Формування наукових уявлень про сучасну юридичну діяльність відображає підхід, у межах якого юридична діяльність розглядається як багатовимірний процес, що поєднує нормативні, комунікативні, аксіологічні та технологічні елементи. Зроблено висновок про необхідність подальшого теоретичного осмислення юридичної діяльності в умовах цифрового правового простору.

Ключові слова: юридична діяльність, правова діяльність, правова система, механізм правового регулювання, правозастосування, правотворчість, юридичні технології, цифрова трансформація, цифровий правовий простір.

MODERN APPROACHES TO UNDERSTANDING LEGAL ACTIVITIES

Hrun Oleksandr Vyacheslavovich

Postgraduate Student, Department of General Theory of Law and State
National University "Odesa Law Academy"

City of Odesa, Ukraine

<https://orcid.org/0009-0006-0376-9271>

Abstract. The article examines contemporary approaches to understanding legal activity as an independent element of the legal system and as one of the forms of social activity.

It is substantiated that legal activity is primarily characterized by its ability to produce legally significant outcomes, to influence the mechanism of legal regulation, and to affect the operation of law.

Special attention is paid to the problem of distinguishing between the categories of “law-related activity” and “legal activity,” where the former is considered a broader general-theoretical category encompassing all lawful and socially significant forms of activity in the legal sphere, while the latter is defined as a narrower, professionally organized type of activity.

Doctrinal approaches of domestic scholars to the essence, features, subject composition, and functional purpose of legal activity are analyzed. General and specific features of legal activity are identified, and its place within the structure of the legal system and the mechanism of legal regulation is determined.

Particular attention is paid to the impact of digital transformation on modern legal activity. It is established that the implementation of information and communication technologies, e-justice, digital registers, and elements of artificial intelligence leads to the emergence of new legal technologies, the algorithmization of law enforcement, and the transformation of traditional forms of legal communication.

The formation of scientific views on modern legal activity reflects an approach within which legal activity is considered as a multidimensional process combining normative, communicative, axiological, and technological elements. It is concluded that further theoretical reflection on legal activity is necessary in the context of the digital legal environment.

Key words: juridical activity, legal activity, legal system, mechanism of legal regulation, law enforcement, lawmaking, legal technologies, digital transformation, digital legal space.

Актуальність дослідження зумовлена тим, що в умовах сучасної цифрової трансформації суспільства юридична діяльність зазнає суттєвих змістовних, функціональних та організаційних змін, що потребує її нового теоретико-правового осмислення. Традиційні підходи до розуміння юридичної діяльності, сформовані переважно в межах класичної теорії права, дедалі частіше виявляються недостатніми для пояснення сучасних процесів розвитку юридичних технологій, алгоритмізації правозастосування, електронного судочинства, цифрового врядування та автоматизованого прийняття рішень. Водночас відсутність єдиного доктринального підходу до визначення сутності, ознак, суб'єктного складу та співвідношення юридичної діяльності з категорією правової діяльності ускладнює формування цілісного уявлення про її місце у структурі правової системи. Саме тому дослідження сучасних підходів до розуміння юридичної діяльності набуває особливої наукової актуальності, оскільки сприяє уточненню категоріального апарату юридичної науки та формуванню адекватної теоретичної моделі юридичної діяльності в умовах цифрового правового простору.

Виклад основного матеріалу. У наукових дослідженнях юридична діяльність розглядається як один із різновидів соціальної діяльності та наділяється всіма притаманними їй ознаками. Її зміст зумовлюється специфікою об'єкта, яким виступає право у всьому різноманітті проявів правових норм, правовідносин, правосвідомості та механізмів правового регулювання. При цьому діяльність набуває юридичного характеру не лише через свою спрямованість, а передусім унаслідок здатності зумовлювати юридично значущі результати, змінюючи або, навпаки, відтворюючи наявний стан правової реальності.

У сучасних умовах особливої актуальності набуває комплексне дослідження юридичної діяльності, що зумовлено не лише можливістю включення її окремих проявів до предмета різних юридичних наук, але й тим, що вона постає як складна, високоорганізована, саморегульована та динамічна система, що охоплює матеріальні й

ідеальні, індивідуальні та соціальні компоненти, а також процеси суб'єктивації й об'єктивації, опредметнення й розпредметнення, екстериторизації.

Як відносно самостійна підсистема, юридична діяльність входить до систем вищого порядку. Водночас, будучи автономним і самостійним утворенням правової системи суспільства, вона являє собою цілісність, відмінну від інших правових явищ. Вважаємо, що зазначена цілісність не є результатом умовного конструювання, створеного з метою пізнання чи моделювання, а має реальний, іманентний характер, властивий самій природі юридичної діяльності, що зумовлює необхідність виявлення її системних характеристик у процесі дослідження. У взаємодії з середовищем та іншими системами юридична діяльність завжди проявляється як єдине цілісне утворення.

Категорія «юридична діяльність» у найбільш загальному вимірі формується в межах теоретичного осмислення та подальшої конкретизації механізму правового регулювання, що зумовлює необхідність її дослідження крізь призму цілісного (холістичного) підходу, а також у взаємозв'язку з іншими динамічними категоріями права, зокрема, механізмом правового регулювання, функціями права, правовою системою, і статичними категоріями, такими як правові норми, що дозволяє встановити її місце у структурі правової реальності.

Водночас формування наукових уявлень про юридичну діяльність значною мірою зумовлювалося не лише загальнофілософськими концепціями, а й розвитком правової науки, зокрема, теорії правовідносин і правопорядку. Така еволюція наукових підходів зумовлює необхідність звернення до загального розуміння категорії «діяльність», що дозволяє уточнити її змістовні характеристики у правовому вимірі.

Так, у Новому тлумачному словнику української мови, термін «діяльність» трактується як застосування своєї праці до чого-небудь, робота, заняття, активність, діяння; функціонування, діяння органів живого організму, існування, життя, виявлення сили, енергії чого-небудь [7, с. 774].

Синонімами до слова «діяльність» є праця, існування, функціонування [4]. В іноземних мовах на позначення цього поняття використовуються такі терміни: англ. – activity; нім. – aktivität; фр. – activité; ісп. – actividad. У Словнику психологічних термінів діяльність визначається як специфічно людська форма активності, зумовлена потребами та спрямована на пізнання і перетворення світу [10]. У структурі діяльності одні науковці виокремлюють: учасників взаємовідносин, об'єкти правовідносин, юридично значущі дії та події [1, с. 68], а інші – об'єкти, суб'єкти, учасників, юридичні дії, операції, засоби їх здійснення, прийняті рішення та результати дій [3, с. 17].

У цьому контексті юридична діяльність спочатку розглядається як різновид соціальної діяльності, внутрішня структура якої передбачає її диференціацію на окремі типи, зокрема, правотворчу, правозастосовну, правоінтерпретаційну, правоохоронну діяльність тощо. При цьому дискусійним у сучасній юриспруденції залишається питання співвідношення понять «правова діяльність» і «юридична діяльність».

Слід також зазначити, що дослідження юридичної діяльності має подвійне джерело свого розвитку: з одного боку, воно ґрунтується на внутрішній еволюції юридичної науки, де відповідна категорія формується як результат розвитку ідей правового регулювання, а з іншого – перебуває під впливом загальнофілософських підходів, що визначають загальні закономірності осмислення діяльності як соціального феномена.

У межах загальнофілософського підходу юридична діяльність інтерпретується крізь призму діяльнісної парадигми, відповідно до якої людина розглядається як активний суб'єкт суспільних відносин, що функціонує в об'єктивно заданих умовах, але водночас реалізує власні цінності, цілі та ідеали. За таких умов поведінка суб'єкта, що здійснює вибір у межах існуючої системи соціальних і правових координат, набуває

характеру діяльності, що має цілеспрямований, усвідомлений і соціально значущий характер.

Юридична наукова доктрина характеризується множинністю підходів до інтерпретації юридичної діяльності, що проявляється, зокрема, в ототожненні її з правовою діяльністю, юридичною практикою або професійною діяльністю фахівців у галузі права. Поряд із цим висловлюється позиція, відповідно до якої юридична діяльність розглядається як структурний елемент правової системи [11, с.315].

Водночас зазначені підходи не забезпечують належної концептуальної визначеності, оскільки не дозволяють чітко розмежувати суміжні категорії та не розкривають сутнісних ознак юридичної діяльності. За таких умов проблема формування її теоретично виваженого визначення постає як одне з ключових завдань загальної теорії права. У цьому контексті доцільним є звернення до конкретизації сутнісних характеристик юридичної діяльності, що дозволяє не лише уточнити її змістове наповнення, але й визначити її місце у системі правових явищ та механізмах правового регулювання.

Як зазначає С. М. Олейников: «Юридична діяльність – це, по суті, специфічно-правова діяльність, яка спрямована на досягнення усіма суб'єктами правових цілей, що виражають їх публічні та приватні інтереси у право-надавальній, правотворчій, установчій та правоохоронній сферах, а її головна мета – досягнення соціально-значущого справедливого правового результату, де справедливість як категорія етики має визначати правовий зміст усіх форм діяльності. Її здійснення є прерогативою державних органів, проте не можна не враховувати впливу на неї інститутів громадянського суспільства – об'єднань громадян, ЗМІ, громадської думки» [8, с. 194].

Поглиблюючи наведені положення, у науковій літературі акцентується увага на системному характері юридичної діяльності та її обумовленості загальними закономірностями суспільного розвитку. Так, П. П. Латковський визначає, що юридична діяльність, як один із різновидів соціальної діяльності та невід'ємних факторів існування правової держави, охоплює різні сфери суспільних відносин. З'явилась юридична діяльність у суспільстві не випадково. Її виникнення, розвиток та функціонування обумовлені всіма процесами, що відбуваються в суспільстві і, в першу чергу, його економічною та політичною системами [5, с. 184]. Зазначений підхід дозволяє конкретизувати професійно-діяльнісний вимір юридичної діяльності, акцентуючи увагу на її інституційній визначеності, спеціалізованому суб'єктному складі та орієнтації на досягнення юридично значущого результату.

С. Д. Гусарев визначає юридичну діяльність як різновид правової діяльності, що здійснюється на професійній основі у формах практичної, освітньої та наукової діяльності юристами з метою досягнення юридично значущого результату та задоволення потреб і інтересів соціальних суб'єктів [3, с. 16].

Наведене визначення розкриває юридичну діяльність крізь призму її професіоналізації та функціональної диференціації, водночас звужуючи її до діяльності спеціально підготовлених суб'єктів, що зумовлює необхідність подальшого уточнення її змісту та меж. У цьому аспекті юридичну діяльність доцільно розглядати не лише як форму професійної активності юристів, а як більш широку систему правозначущих дій, що забезпечують функціонування механізму правового регулювання.

З урахуванням наведеного, постає необхідність переходу від вузького, професійно орієнтованого розуміння юридичної діяльності до її більш широкого функціонального осмислення, що охоплює різноманітні рівні діяльності у правовій сфері.

Вітчизняні дослідники О. Поцюрко та М. Поцюрко вказують, що «юридична діяльність – це діяльність спрямована на визначення та встановлення юридичних фактів, тобто обставин, які породжують певні права та обов'язки, передбачені законами.

В структуру юридичної діяльності входять такі напрями, як правотворчість (законодавча діяльність), правостановлення (ознаки та юридичне закріплення прав та обов'язків особи) та правозастосування (правосуддя, правозахист, правоохоронна). В усіх цих проявах юридична діяльність пов'язані з вирішенням правових питань. Останнє має обов'язкову силу, якщо відповідає закону, тобто є істинним; в іншому випадку воно є юридично нікчемним, не підлягає виконанню» [9, с. 141].

Систематизація наукових підходів до визначення юридичної діяльності засвідчує її розгляд як багаторівневого феномена, що інтегрує професійний, функціональний та результативний виміри правової реальності. Д.М. Тичина та І.В. Грицюк юридичну діяльність пропонують розглядати як «один із різновидів правової діяльності, яка обіймає всі сфери юридичної практики, здійснюється кваліфікованими (професійними) юристами з метою отримання правового результату для задоволення потреб та інтересів соціальних суб'єктів» [11, с. 310].

Разом із тим, у науковій літературі простежується тенденція до розширення суб'єктного складу юридичної діяльності, що дозволяє вийти за межі виключно професійного підходу та охопити ширший спектр правозначущої активності. Зокрема, юридичну діяльність розглядають як різновид правової діяльності, яка здійснюється індивідуальними та колективними суб'єктами права з метою отримання правового результату, задоволення законних потреб та інтересів суб'єктів у відповідності до вимог права [6, с. 67].

Підтримуючи зазначений підхід, вважаємо обґрунтованим розуміння суб'єктного складу юридичної діяльності, через характерні рівні правосвідомості.

У цьому контексті показовою є позиція В. О. Анохіна, спрямована на виокремлення характерних ознак юридичної діяльності як самостійного правового феномена. Так, дослідник зауважує, що «на сьогодні юридичну діяльність можна охарактеризувати такими ознаками:

- наявна в галузі права;
- спеціальна фахова підготовка притаманна особам, які провадять цю діяльність;
- така діяльність організовує діяльність інших служб та підрозділів;
- спрямована на упорядкування та уніфікацію процедур у суспільстві» [1, с. 68].

Виокремлені ознаки дають нам підстави розглядати юридичну діяльність як багатофункціональний елемент правової системи, який поєднує у собі нормативно визначений, організаційно забезпечений та діяльнісний аспекти. Зокрема, професійний характер її здійснення обумовлює наявність спеціалізованого суб'єктного складу, тоді як спрямованість на уніфікацію процедур у суспільстві свідчить про її інтеграційну роль у механізмі правового регулювання. Разом із тим, поєднання різноманітних засобів впливу дозволяє констатувати її інструментальну гнучкість, що забезпечує адаптивність до змін соціального середовища.

У межах дослідження вбачається доцільним детальне заглиблення у наявну наукову полеміку з означеної проблематики, й принципового значення набуває підхід, відповідно до якого необхідним є чітке розмежування категорій «правова діяльність» та «юридична діяльність». У цьому контексті у науковій літературі обґрунтовується положення про те, що категорія «правова діяльність» має ширший змістовий обсяг порівняно з категорією «юридична діяльність», оскільки охоплює діяльність не лише носіїв професійної правосвідомості, але й носіїв компетентності та наукової правосвідомості.

Так, як вказує С. М. Олейников, правовою визнається така діяльність, яка сприймається суспільством і державою як правильна та справедлива, а відтак здатна

породжувати юридичні наслідки. З огляду на це, юридична діяльність як різновид соціально-правової активності не може бути протиставлена правовій діяльності, а має розглядатися як її конкретизована, інституційно визначена форма. Водночас правовий характер діяльності не обмежується її формальною відповідністю юридичним нормам чи приписам, закріпленим в офіційних джерелах, оскільки генетично вона пов'язана з уявленнями про правильність, доцільність і справедливість як базові соціально-ціннісні орієнтири. Саме тому правова діяльність відображає той рівень соціального буття, у межах якого право виступає не лише регулятором, але й формою впорядкування свободи, забезпеченої державою, а її реалізація стає необхідною умовою збереження цілісності суспільства [8, с.200-201].

Наведене дозволяє перейти до більш детального розкриття змісту та обсягу правової діяльності як ширшої категорії, у межах якої юридична діяльність набуває конкретизованого функціонального вираження. Зокрема, правова діяльність охоплює такі рівні як науковий та освітянський. У цьому сенсі вона постає як загальнотеоретична категорія, здатна відображати у узагальненому вигляді всі волевиявлення суб'єктів, що у конкретному суспільстві та в конкретний історичний період визнаються правомірними та справедливими. Крім того, її реалізація забезпечується офіційною державною підтримкою та захистом з боку уповноважених органів. Водночас із позицій соціальної значущості правова діяльність має позитивний характер, що корелює із самим змістом поняття «правовий», яке пов'язується з категоріями правильності, справедливості та правомірності.

Категорія «юридична діяльність» відображає більш вузьке коло суспільних явищ, пов'язаних передусім із професійною діяльністю у сфері права. У цьому контексті важливого значення набуває визначення юридичної діяльності, запропоноване О. Ющиком, який розглядає її як специфічний вид соціальної діяльності, змістом якої є реалізація державним апаратом законодавчої, адміністративної і правоохоронної функцій, або, інакше, правове оформлення державного управління суспільством [12, с. 20]. Такий підхід дозволяє чітко окреслити природу юридичної діяльності та відмежувати її від інших форм правової активності. Метою такої діяльності є виконання суспільно значущих функцій, зокрема, правотворчості, здійснення правосуддя, конкретизації правових норм, а також задоволення як загальносуспільних, так і групових та індивідуальних потреб і інтересів.

У розвиток зазначених підходів слід враховувати позицію Д. Г. Манька, який пропонує додатково виокремлювати низку специфічних ознак юридичної діяльності, серед яких: відповідність юридичним технологіям; наявність процедурно-процесуальної форми її здійснення; диференціація на публічний та приватний рівні реалізації; а також забезпеченість спеціалізованими матеріально-технічними ресурсами [6, с.72]. Водночас у межах власного наукового підходу дослідник обґрунтовує, що сучасне розуміння юридичної діяльності характеризується значним рівнем концептуального плюралізму, який проявляється як у різноманітності підходів до визначення її природи, так і у множинності класифікацій її видів. Зазначена обставина істотно ускладнює формування уніфікованої дефініції юридичної діяльності та визначення її системного місця у структурі правової системи України. Такий підхід дозволяє розширити традиційне уявлення про юридичну діяльність, включивши до її структури не лише безпосередньо правозастосовні чи правотворчі дії, але й комплекс організаційних процесів, що забезпечують ефективність функціонування правової системи.

У цьому контексті юридичну діяльність доцільно розглядати поряд із економічною, духовною та іншими як відносно самостійний різновид соціальної діяльності.

Визначальним у цьому аспекті є положення про те, що зміст юридичної діяльності детермінується специфікою її об'єкта, яким виступає право у всій сукупності його проявів, включаючи правові норми, правовідносини, правову свідомість і механізми правового регулювання. Саме орієнтація на процеси створення та реалізації права зумовлює відмежування юридичної діяльності від інших видів соціальної діяльності, надаючи їй самостійного функціонального значення у структурі правової системи. У цьому контексті об'єкт юридичної діяльності доцільно розглядати більш широко, включаючи як суспільні відносини, так і норми права, правові відносини та стани суспільних відносин, що перебувають у сфері правового впливу. При цьому виокремлюються основні та другорядні (вторинні) об'єкти, під якими розуміються відповідні духовні або матеріальні блага та інші соціальні цінності, що існують у системі суспільних зв'язків і зазнають правового впливу. Їх пріоритетність визначається за критерієм мети юридичної діяльності, яка зумовлює спрямованість і характер правового впливу [3, с. 18-19].

Юридична значущість такої діяльності проявляється у двох взаємопов'язаних вимірах: по-перше, у виникненні правовідносин, які відповідають нормативній волі законодавця та забезпечують формування належного правового порядку; по-друге, у здатності цієї діяльності трансформувати правову сферу, вносячи до неї необхідні зміни та сприяючи її вдосконаленню. У цьому сенсі суб'єкт юридичної діяльності виступає активним чинником впливу на правову реальність, здійснюючи її коригування відповідно до поставлених цілей і завдань правового регулювання. При цьому юридична діяльність знаходить своє зовнішнє вираження у конкретних діях, що мають юридично значущі наслідки та спрямовані на зміну або підтримання певних станів у відповідних сферах правового регулювання, зокрема, у правотворчості та правореалізації.

З урахуванням загальнотеоретичних підходів до характеристики юридичної діяльності доцільно виокремити її загальні та спеціальні ознаки. До загальних належать риси, притаманні будь-якій соціальній діяльності, зокрема, предметність, упорядкованість, системність, цілеспрямованість, планомірність та самоорганізованість. Водночас, опосередкованість юридичної діяльності правом зумовлює набуття нею специфічних характеристик, серед яких слід виділити її здійснення уповноваженими суб'єктами у межах визначеної компетенції, нормативну регламентованість, безпосередній зв'язок із правовідносинами, офіційний і юридично засвідчувальний характер, а також включеність до механізму правового регулювання та орієнтацію на досягнення юридично значущих результатів.

В умовах сучасного розвитку суспільства особливого значення набуває вплив цифрової трансформації на юридичну діяльність, що зумовлює не лише зміну її зовнішніх форм, але й суттєве переосмислення змісту, способів реалізації та функціонального призначення. Використання інформаційно-комунікаційних технологій, електронного документообігу, автоматизованих систем прийняття рішень, цифрових реєстрів, електронного судочинства та елементів штучного інтелекту істотно змінює механізми правотворчості, правозастосування, правозахисту та правової комунікації.

Слід погодитися із Н. І. Бойко, що «Сучасні технології є невід'ємною складовою юридичної діяльності, та виступають як інструменти сприяння її інноваційного розвитку. Цифровізація юридичної діяльності дозволяє підвищити ефективність правозастосування, забезпечити доступність правосуддя та адаптувати правову систему до вимог сучасного суспільства. Водночас важливо дотримуватися етичних стандартів та враховувати можливі ризики, пов'язані з технологізацією правової сфери» [2, с. 13].

Юридична діяльність дедалі більше набуває ознак технологічно забезпеченої, алгоритмізованої та інформаційно орієнтованої системи, у межах якої важливого

значення набувають швидкість обробки правових даних, доступ до цифрових ресурсів, кібербезпека та цифрова компетентність суб'єктів права. За таких умов традиційне розуміння юридичної діяльності потребує розширення з урахуванням нових цифрових форм взаємодії, що формують сучасний правовий простір та зумовлюють появу нових юридичних технологій і алгоритмів реалізації права.

Результати аналізу доктринальних підходів до розуміння сучасної юридичної діяльності, викладених у загальнотеоретичних дослідженнях, дозволяють сформулювати такі узагальнюючі висновки:

1) суб'єктами юридичної діяльності виступають наділені відповідними повноваженнями органи державної влади, посадові особи, органи місцевого самоврядування та інші уповноважені суб'єкти, які здійснюють свою діяльність у межах наданої їм компетенції;

2) зазначена діяльність здійснюється у чітко визначеному порядку та послідовності, що забезпечує оптимальність дій і ефективність досягнення юридично значущих результатів;

3) у процесі її здійснення приймається юридичне рішення, яке оформлюється, зокрема, у вигляді правового акта;

4) у процесі підготовки правових актів виникає необхідність застосування різноманітних правил, методів і засобів (юридичних технологій);

5) обов'язкове використання ІКТ в процесах організації та здійснення сучасної юридичної діяльності.

Висновки. Проведене дослідження дозволяє констатувати, що юридична діяльність є складним, багаторівневим і самостійним елементом правової системи, який поєднує у собі соціальний, нормативний, організаційний та функціональний виміри. Її сутність розкривається через здатність забезпечувати юридично значущі результати, впливати на стан правової реальності та сприяти функціонуванню механізму правового регулювання.

Встановлено, що відсутність єдиного підходу до визначення юридичної діяльності зумовлена багатогранністю самого явища, а також його тісним взаємозв'язком із суміжними категоріями, зокрема, правовою діяльністю. Особливого значення набуває розмежування понять «правова діяльність» і «юридична діяльність», де перша виступає ширшою категорією, що охоплює всі форми правомірної соціально значущої активності, тоді як друга характеризується більшою інституційною визначеністю та професійною спрямованістю.

Сучасна юридична діяльність має системний характер і повинна розглядатися як відносно автономне утворення правової системи, що має власні ознаки, структуру, суб'єктний склад і функціональне призначення. Її загальні та спеціальні ознаки дозволяють відмежувати її від інших видів соціальної діяльності.

Водночас сучасний етап розвитку суспільства суттєво трансформує зміст юридичної діяльності під впливом цифровізації. Використання інформаційно-комунікаційних технологій, електронного документообігу, цифрових реєстрів, електронного судочинства та систем штучного інтелекту змінює не лише технічні форми здійснення юридичної діяльності, а й саму логіку її реалізації. Юридична діяльність дедалі більше набуває ознак технологічно забезпеченої, алгоритмізованої та інформаційно орієнтованої системи.

Узагальнюючи викладене, слід зазначити, що сучасне розуміння юридичної діяльності потребує подальшого теоретико-правового осмислення з урахуванням цифрової трансформації правового простору, розвитку нових юридичних технологій та зміни моделей правової комунікації. Саме інтеграція класичних доктринальних підходів

із сучасними цифровими викликами дозволяє сформувавши цілісну концепцію юридичної діяльності, адекватну сучасному етапу розвитку права і держави.

Література.

1. Анохін В. О. Юридична діяльність як різновид правової роботи. *Вісник університету імені Альфреда Нобеля. Серія «Право»*. 2022. № 1(4). С. 65–72. DOI: 10.32342/2709-6408-2022-1-4-7
2. Бойко Н. І. Окремі аспекти здійснення юридичної діяльності у сучасній державі. *Право і суспільство*. 2025. № 1. С. 9-14. DOI <https://doi.org/10.32842/2078-3736/2025.1.2>
3. Гусарев С. Д. Юридична діяльність: методологічні та теоретичні аспекти : автореф. дис. ... д-ра юрид. наук : 12.00.01. Київ, 2007. 35 с. URL: <https://irbis-nbuv.gov.ua/aref/20081124058129> (дата звернення: 16.04.2026).
4. Діяльність. *Словник синонімів Караванського*. URL: https://slovnuk.me/dict/synonyms_karavansky/%D0%B4%D1%96%D1%8F%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D1%96%D1%81%D1%82%D1%8C (дата звернення: 16.04.2026).
5. Латковський П. П. Фінансова діяльність та юридична діяльність: їх правова сутність. *Право та державне управління*. 2022. № 4(78). С. 183–187. DOI: 10.32782/1813-338X-2022.4.27
6. Манько Д. Г. Юридичні технології та алгоритми формалізації права у вимірі юридичної діяльності : монографія. Одеса : Фенікс, 2019. 320 с
7. Новий тлумачний словник української мови : 42 000 слів : у 4 т. / уклад. В. Яременко, О. Сліпущко. Київ : Аконті, 1998. Т. 1 : А – Є. 910 с.
8. Олейников С. М. Юридична діяльність владних суб'єктів в контексті соціального призначення та етико-правової природи. *Державне будівництво та місцеве самоврядування*. 2022. Вип. 43. С. 191–207. DOI: 10.31359/1993-0941-2022-43-191
9. Поцюрко О., Поцюрко М. Застосування формальної логіки у діяльності поліцейського щодо забезпечення прав людини. *Вісник Львівського університету. Серія філософсько-політологічні студії*. 2023. Вип. 47. С. 140–147. DOI: 10.30970/PPS.2023.47.18
10. Словник психологічних термінів. URL: <https://nuph.edu.ua/slovnik-psiologichnih-terminiv/> (дата звернення: 16.04.2026).
11. Тичина Д. М., Грицюк І. В. Юридична діяльність як елемент правової системи: теоретико-правовий підхід. *Право та державне управління*. 2023. № 4. С. 310–318. DOI: 10.32782/pdu.2023.4.40
12. Ющик О. Теоретичні основи законодавчого процесу: монографія. Київ : Парламентське вид-во, 2004. 519 с.

REFERENCES

1. Anokhin, V. O. (2022). Yurydychna diialnist yak riznovyd pravovoi roboty [Legal activity as a type of legal work]. *Visnyk universytetu imeni Alfreda Nobelia. Seriiia «Pravo»*, 1(4), 65–72. <https://doi.org/10.32342/2709-6408-2022-1-4-7> [in Ukrainian]
2. Boiko, N. I. (2025). Okremi aspekty zdiisnennia yurydychnoi diialnosti u suchasni derzhavi [Certain aspects of carrying out legal activity in the modern state]. *Pravo i suspilstvo*, (1), 9–14. <https://doi.org/10.32842/2078-3736/2025.1.2> [in Ukrainian]
3. Husariev, S. D. (2007). *Yurydychna diialnist: Metodolohichni ta teoretychni aspekty* [Legal activity: Methodological and theoretical aspects] [Abstract of doctoral dissertation, Specialty 12.00.01]. Kyiv. <https://irbis-nbuv.gov.ua/aref/20081124058129> [in Ukrainian]

4. Diialnist [Activity]. (n.d.). In *Slovnyk sinonimiv Karavanskoho* [Karavansky's dictionary of synonyms]. Retrieved April 16, 2026, from https://slovnyk.me/dict/synonyms_karavansky/%D0%B4%D1%96%D1%8F%D0%B%D1%8C%D0%BD%D1%96%D1%81%D1%82%D1%8C [in Ukrainian]
5. Latkovskiy, P. P. (2022). Finansova diialnist ta yurydychna diialnist: yikh pravova sutnist [Financial activity and legal activity: Their legal essence]. *Pravo ta derzhavne upravlinnia*, 4(78), 183–187. <https://doi.org/10.32782/1813-338X-2022.4.27> [in Ukrainian]
6. Manko, D. H. (2019). *Yurydychni tekhnolohii ta alhorytmy formalizatsii prava u vymiri yurydychnoi diialnosti: Monohrafiia* [Legal technologies and algorithms for the formalization of law in the dimension of legal activity: Monograph]. Feniks. [in Ukrainian]
7. Yaremenko, V., & Slipushko, O. (Eds.). (1998). *Novyi tlumachnyi slovnyk ukrainskoi movy: 42 000 sliv: U 4 t.* [New explanatory dictionary of the Ukrainian language: 42,000 words: In 4 vols.] (Vol. 1: A–Ye). Akonit. [in Ukrainian]
8. Oleinykov, S. M. (2022). Yurydychna diialnist vladnykh subiektiv v konteksti sotsialnoho pryznachennia ta etyko-pravovoi pryrody [Legal activity of authoritative subjects in the context of social purpose and ethical-legal nature]. *Derzhavne budivnytstvo ta mistseve samovriaduvannia*, (43), 191–207. <https://doi.org/10.31359/1993-0941-2022-43-191> [in Ukrainian]
9. Potsiurko, O., & Potsiurko, M. (2023). Zastosuvannia formalnoi lohiky u diialnosti politseiskoho shchodo zabezpechennia prav liudyny [Application of formal logic in police activity regarding human rights protection]. *Visnyk Lvivskoho universytetu. Seriiia filosofsko-politologichni studii*, (47), 140–147. <https://doi.org/10.30970/PPS.2023.47.18> [in Ukrainian]
10. *Slovnyk psykholohichnykh terminiv* [Dictionary of psychological terms]. (n.d.). National University of Pharmacy. Retrieved April 16, 2026, from <https://nuph.edu.ua/slovník-psyhologichnih-terminiv/> [in Ukrainian]
11. Tychyna, D. M., & Hrytsiuk, I. V. (2023). Yurydychna diialnist yak element pravovoi systemy: Teoretyko-pravovyi pidkhid [Legal activity as an element of the legal system: A theoretical and legal approach]. *Pravo ta derzhavne upravlinnia*, (4), 310–318. <https://doi.org/10.32782/pdu.2023.4.40> [in Ukrainian]
12. Yushchuk, O. (2004). *Teoretychni osnovy zakonodavchoho protsesu: Monohrafiia* [Theoretical foundations of the legislative process: Monograph]. Parlamentske vydavnytstvo. [in Ukrainian]